

MIJNEN & MILLENNIUM-DOELEN

• Centrum
• voor
• Mondiaal
• Onderwijs

Actiefonds
Mijnen Ruimen

VN-Arena

Deze les is er één uit een reeks van zes: 'Landmijnen in Nederland', 'Landmijnen ruimen', 'Ik en mijn kunstbeen', 'De kosten van landmijnen', 'Mijnen en millenniumdoelen' en 'Geld voor clusterbommen'.

De lessen maken deel uit van de leeromgevingen VN-Arena (basisonderwijs) en VN-Arena-VO (onderbouw voortgezet onderwijs). Daar zijn ze multimediaal beschikbaar.

De adressen: <http://www.cmo.nl/vnarena> en <http://www.cmo.nl/vnarena-vo>.

Feiten & Cijfers

De algemene problematiek van landmijnen

- Landmijnen blijven nog lang slachtoffers maken onder de burgerbevolking nadat het oorlogsgeweld is beëindigd.
- In het begin van het gebruik van landmijnen waren vooral militairen het slachtoffer, nu zijn dat voornamelijk burgers.
- Zelfs mijnen uit de Tweede Wereldoorlog doden en verwonden nog steeds burgers.
- Er zijn 82 landen in de wereld, waar landmijnen liggen.
- In 2010 zijn in 60 landen slachtoffers gevallen. Afghanistan voert de lijst aan.
- UNICEF schat dat 30 - 40 % van alle landmijnslachtoffers kinderen zijn onder de 15 jaar.
- Landmijnen maken slachtoffers zowel onder mannen als vrouwen, maar vrouwen worden vaker getroffen. Uit gegevens over kunstledematen blijkt dat 43 % gaat naar vrouwen en 29% naar mannen.
- In 2010 is het aantal slachtoffers voor het eerst in jaren weer gestegen: van 4.010 naar 4.191 slachtoffers. 5 % meer dan het jaar ervoor.
- Landmijnen veroorzaken ook milieuvervuiling, de toegepaste chemicaliën vervuilen drinkwater.
- Gebieden waar landmijnen liggen worden door de burgers gemeden. Daardoor:
 - keren vluchtelingen niet terug naar hun dorpen.
 - worden landbouw- en veeteeltgebieden niet meer gebruikt.
 - De schatting is dat ruim 5 miljoen mensen daarom niet teruggekeerd zijn naar hun dorpen en dat ruim 3 miljoen teruggekeerde mensen risico lopen.

Het betere nieuws

- Internationaal is het mijnen-probleem erkend en ook de enorme humanitaire schade die mijnen veroorzaken.
- In 2004 zijn de volgende landen mijn-vrij verklaard: Costa Rica, El Salvador, Kosovo.
- In 2010 is wereldwijd meer geld besteed aan het opruimen van mijnen: meer dan 470 miljoen euro.
- In 2010 werd meer grond dan in voorgaande jaren schoongemaakt. Ruim 1,2 miljoen explosieven zijn onschadelijk gemaakt.
- In 2011 is Abchazië mijnvrij verklaard.
- In 2011 heeft ook Zuid-Soedan het anti-mijnenverdrag ondertekend. Finland is van plan het te gaan doen.
- Het aantal mijnen in de wereld neemt af. De stand van februari 2004 toont aan dat er tot dan toe 30,5 miljoen mijnen zijn vernietigd. In 55 landen zijn nu de voorraden vernietigd.
- De handel in anti-persoonsmijnen is bijna gestopt en vindt alleen nog illegaal plaats. Steeds meer landen ratificeren het anti-mijnenverdrag van Ottawa uit 1997.

Met dank aan . .

Deze les is mogelijk gemaakt door: NCDO - Monshouwer - VEO - ARMAEX - AVG - Heuvelman Ibis - ECG - Leemans - Bodac

Mijnen en Milleniumdoelen

Na de Tweede Wereldoorlog werd het verschil tussen arm en rijk in de wereld groter en groter. Ontwikkelingshulp moest de ergste armoede bestrijden en de levensomstandigheden van de armsten verbeteren. Al moet er bij gezegd worden dat er naast humanitaire motieven ook redenen van machtspolitiek en eigenbelang een rol speelden. In ieder geval bestond er lang geen gemeenschappelijke aanpak of gedeelde doelen. Dat veranderde rond de eeuwwisseling.

Na meer dan 25 jaar onderhandelen en redetwisten werden alle leden van de Verenigde Naties én de Wereldbank én de Wereldhandelsorganisatie het eens over acht doelen voor ontwikkeling, de Millennium Development Goals. Of in goed Nederlands: de milleniumdoelen.

De wereld moet er in 2015 een stuk beter voorstaan dan nu, op 8 concreet aangegeven terreinen en met heldere meetpunten. Alles wordt vergeleken met de situatie in 1990.

1. In 2015 zijn extreme armoede en honger uitgebannen
2. In 2015 gaan alle jongens en meisjes naar school
3. In 2015 hebben mannen en vrouwen dezelfde rechten
4. In 2015 is kindersterfte sterk afgenomen
5. In 2015 sterven er minder vrouwen door zwangerschap
6. In 2015 is de verspreiding van aids en malaria gestopt
7. In 2015 leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu
8. In 2015 is er meer eerlijke handel, schuldenverlichting en hulp

Op alle terreinen wordt sindsdien vooruitgang geboekt. Met het ene millenniumdoel loopt het wat beter dan met het andere. En in het ene land gaat het wat beter dan in het andere.

Maar er zijn landen waar extra inspanning nodig is. Dat zijn de landen waar in het recente verleden gewapende conflicten zijn uitgevonden en waar hele stukken van het landoppervlak bezaaid liggen met landmijnen. Jaarlijks sterven er tussen de vijf- en zesduizend mensen door deze mijnen en raken een half miljoen mensen gehandicapt of gewond.

Opdracht:

Stel je voor, je bent één van de medewerkers van de hoogste baas van de Verenigde Naties, secretaris-generaal Ban Ki-moon.

Jullie weten dat het nog beter met de millenniumdoelen zou gaan als de mijnen geen nieuwe slachtoffers zouden maken. Die landmijnen moeten nodig worden aangepakt. En jullie denken dat dat het beste kan door een negende millenniumdoel op te stellen. Dit negende millenniumdoel gaat over het opruimen van die ondingen én over een verbod om nieuwe mijnen te plaatsen. De opdracht is:

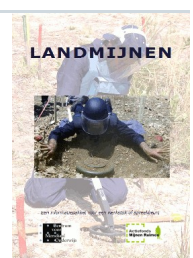
1. Stel een korte tekst op voor het negende millenniumdoel
2. Probeer een verband te vinden tussen de andere millenniumdoelen en het nieuwe, negende, doel. Hoe kan doel negen bijdragen aan de andere? (Dat zal misschien niet lukken voor alle doelen, maar voor 1, 2, 6, 7 en 8 zou het moeten lukken.)
3. Ontwerp een pictogram dat goed past bij de 8 pictogrammen op de afbeelding hierboven.

Doe het zo

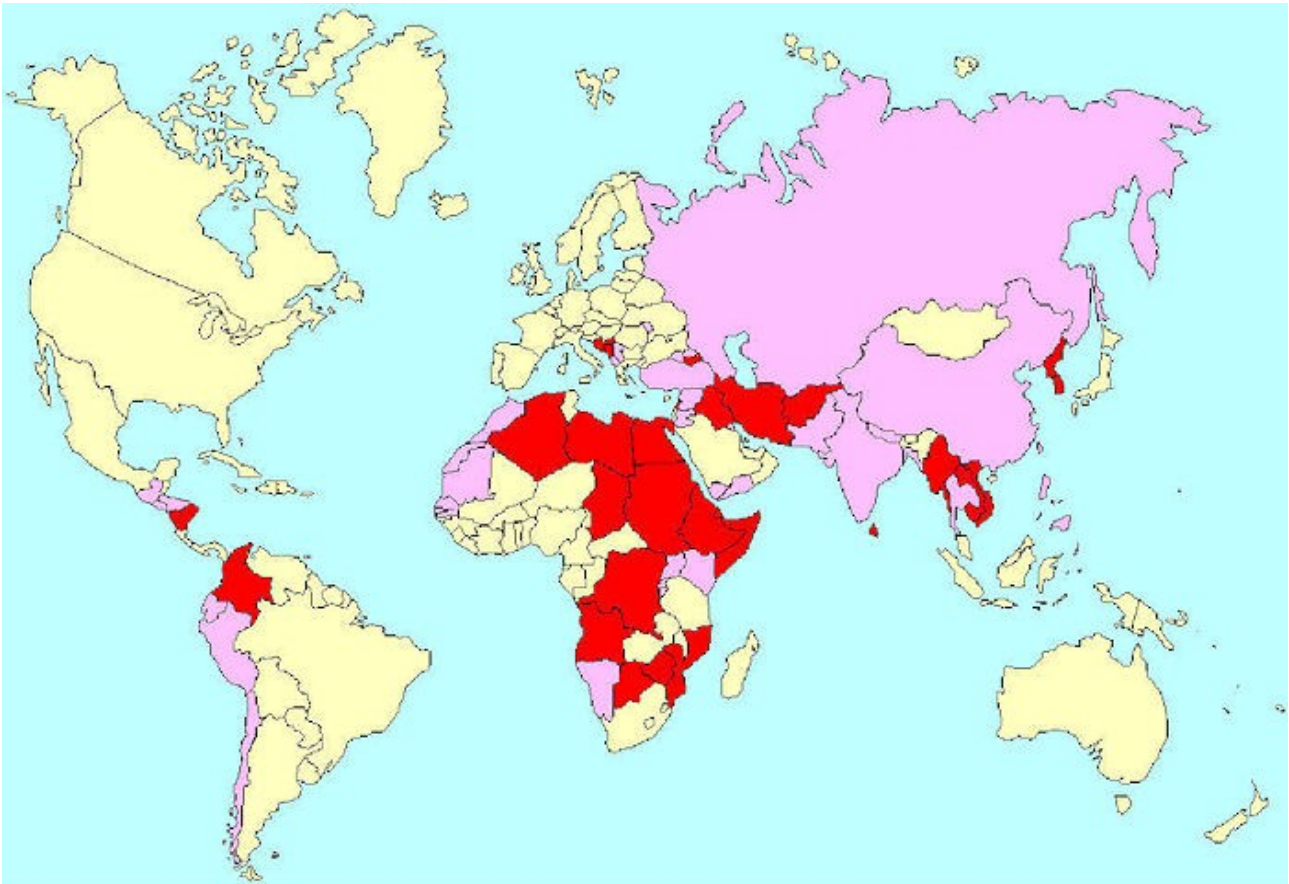
- Werk in groepjes van twee.
- Lees de bronnen.
- Bekijk de internetbronnen.
- Heb je nog andere informatie over landmijnen (zoals het CMO-informatiepakket, zie: <http://www.cmo.nl/smo/content/view/184/170/>), dan kun je die ook gebruiken.

Bron: slachtoffers in ontwikkelingslanden

Volgens een rapport van de Verenigde Naties dat onlangs verschenen is, liggen er vele miljoenen landmijnen en andere niet-ontploffte explosieven in de wereld. Sommige bronnen spreken zelfs over meer dan honderd miljoen landmijnen wereldwijd!

Volgens de Internationale Campagne voor Uitbanning van Landmijnen ICBL zijn er in 2010 in 60 landen ongelukken gebeurd met landmijnen, clustermunitie en ander niet-ontploffte explosieven! De meeste mijnen zijn te vinden in voormalige oorlogsgebieden in Azië, Afrika en Midden-Amerika. Zoals je op het wereldkaartje hieronder kunt zien, liggen de meeste landmijnen in de Derde Wereld: de rode gebieden zijn het ergst vervuild. Maar ook in de lila gekleurde landen vallen nog regelmatig slachtoffers.

Je las het in de opdracht al, in 2010 zijn er minstens 1.155 doden gevallen en 2.848 gewonden. Van 188 slachtoffers is niet bekend hoe het met ze is afgelopen. En dan hebben we het alleen over de gerapporteerde gevallen. In werkelijkheid zijn er meer ongelukken. De meeste slachtoffers zijn gewone burgers en geen militairen. Veel slachtoffers zijn kinderen.

Stel je voor, je loopt over een akker of door een stuk bos en vlak onder het oppervlak zijn mijnen verstopt. Zodra je er per ongeluk opstapt, ontploft de mijn. Dat kan je je leven kosten, en dat gebeurt dus ook heel vaak, maar nog vaker zijn het de benen die de klap opvangen. Slachtoffers verliezen vaak een been of beide benen en . . . Nee, dat kun je je eigenlijk helemaal niet voorstellen. De gevolgen zijn te gruwelijk.

Slachtoffers hebben voorzieningen nodig, een kunstbeen bijvoorbeeld. Kinderen in de groei moeten regelmatig een nieuwe. Zeker in ontwikkelingslanden met een grote armoede is dat een extra probleem. Waar halen de mensen het geld vandaan?

En dat terwijl de grootste landmijnenproducenten uit de rijke landen komen.

Niet alleen mensen worden het slachtoffer van landmijnen. Hiernaast zie je de Thaise olifant Motala, inmiddels 43 jaar oud, die 19 jaar geleden op een landmijn stapte en een deel van zijn linker voorpoot verloor. Sinds kort loopt Motala met een kunstbeen.

Bron: money makes the World go round

Een bekende melodie uit de musical *Cabaret* is 'Money makes the world go round'. Het lied gaat er over dat je zonder geld helemaal niets in de wereld kunt doen. "Als je geen schoenen aan je voeten meer hebt, als je er uitziet of je 15 kilo onder je gewicht bent, en als de honger aan je blijft knagen, kan alleen een portemonnee vol geld je van je zorgen verlossen."

Zo is het ook met de millenniumdoelen: money makes the millennium development goals go round. Die prachtige millenniumdoelen zijn alleen maar te bereiken met veel geld.

Of je nu kijkt naar millenniumdoel 1 (het uitbannen van extreme armoede en honger), millenniumdoel 2 (het sturen van alle jongens en meisjes naar school) of millenniumdoel 6 (het stoppen van de verspreiding van ziektes als aids en malaria): het kost heel veel geld. Reken maar uit: elke dag zijn er 1,7 miljard mensen die te weinig te eten hebben; elke dag gaan 100 miljoen kinderen niet naar school; elk jaar worden 225 miljoen mensen ziek door malaria en hebben 33 miljoen mensen aids.

En wat hebben de millenniumdoelen met landmijnen te maken?

Er liggen naar schatting nog 100 miljoen landmijnen in de grond. Het opruimen daarvan gaat heel veel geld kosten. Meer dan er in een jaar door de wereld aan ontwikkelingssamenwerking wordt uitgegeven (120 miljard: bron VN). En: 'Je kunt je geld maar één keer uitgeven'. Elke euro die door een ontwikkelingsland aan het opruimen van landmijnen moet worden uitgegeven, kan niet meer aan een van de andere millenniumdoelen worden besteed.

Als je dan bedenkt dat er elk jaar nog steeds één miljoen nieuwe landmijnen geplaatst wordt . . .

Bron: een duurzaam leefmilieu

Millenniumdoel 7: in 2015 leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu

Dat betekent concreet dat het aantal mensen zonder toegang tot veilig drinkwater voor 2015 moet halveren ten opzichte van 1990. Verder moeten de levensomstandigheden van tenminste honderd miljoen bewoners van krottenwijken in 2020 flink zijn verbeterd. Denk daarbij aan de aanleg van sanitaire voorzieningen als riolering en toiletten.

Bovendien beloven regeringen met dit doel zich blijvend in te zetten voor de bescherming van het milieu. Daar hoort ook bij dat je zonder angst voor mijnen bij een waterbron kunt komen, of op een akker, weiland of in een natuurgebied.

Een duurzaam leefmilieu is een omgeving die ook in de behoeftes van volgende generaties kan voorzien. Een omgeving die blijvend leefbaar is. In Millenniumdoel 7 wordt nergens gesproken over landmijnen, maar je kunt je wel afvragen of een omgeving die verziekt is door mijnen een duurzaam leefmilieu kan vormen. Misschien dat millenniumdoel 9, jullie doel over de landmijnen, de zaken wat kan aanscherpen op dit punt.

Bron: wie draait er voor de kosten op?

Millenniumdoel 8: In 2015 is er meer eerlijke handel, schuldenverlichting en hulp.

De eerste zeven millenniumdoelen moeten worden gehaald in de ontwikkelingslanden. Daar vind je vooral extreme armoede en honger, kinderen die niet naar school kunnen omdat ze moeten werken, ziektes als malaria en aids. Daar is de kinder- en moedersterfte groot en leven te veel mensen in krottenwijken.

Het achtste millenniumdoel is een opdracht voor de rijke landen. Dit millenniumdoel gaat over de manier waarop de rijke landen ontwikkelingslanden kunnen helpen met het behalen van de andere millenniumdoelen. Bijvoorbeeld door meer te doen aan ontwikkelingssamenwerking, door schulden te verlichten en door het wegnemen van handelsbarrières. Hierdoor krijgen de ontwikkelingslanden meer mogelijkheden hun producten te exporteren naar de rijke landen en zo meer te verdienen.

Ook in het achtste millenniumdoel staat er geen woord over landmijnen. En toch heeft het met elkaar te maken. Om de millenniumdoelen te bereiken is er veel geld nodig. Het opruimen van landmijnen kost ook veel geld. Dat zit elkaar op alle mogelijke manieren in de weg en hoe dan ook, eerst moeten de mijnen worden opgeruimd. Ook millenniumdoel acht is beter te bereiken als er goede afspraken komen over die mijnen. Want laten we eerlijk zijn, als de rijke landen het meest verdienen aan dergelijke wapens, moeten ze dan niet ook flink bijdragen aan de oplossing van het probleem?

Kortom, jullie negende millenniumdoel is van groot belang.

Bron: Thoyen Voeng

Inge Franki, een medewerkster van het Rode Kruis-Vlaanderen, verzorgt Thoyen Voeng. Hij verloor een arm en een been toen hij op een mijn stapte. Thoyen Voeng woont nog altijd aan de rand van een mijnenveld (Cambodja). Onderstaande video is te zien op de site: <http://www.cmo.nl/vnarena/ik-en-mijn-kunstbeen/lees-dit-thoyen-voeng>

Bron: voorlichting

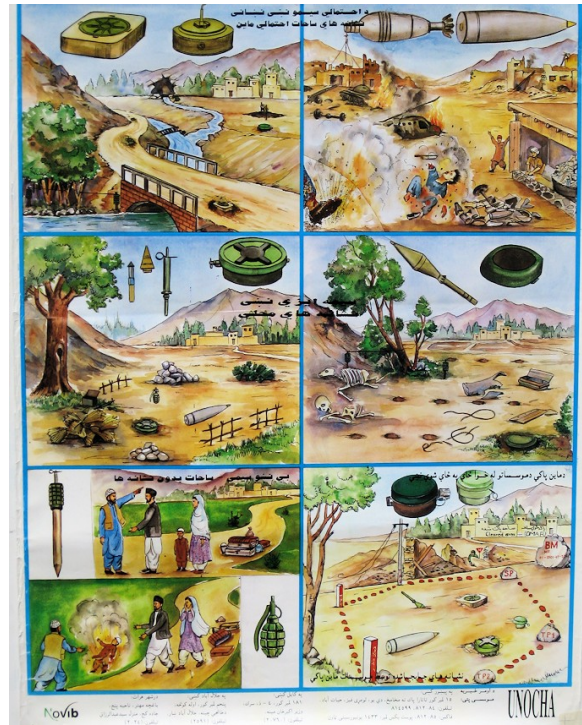
Mijnenruimen is meer dan mijnen opzoeken en tot ontploffing brengen. Het duurt immers een hele tijd voordat alle mijnen zijn verdwenen. En ondertussen moeten de mensen in de buurt wel weten hoe gevaarlijk ze zijn. Dus geven mijnenruimers ook voorlichting. Ze vertellen de mensen, ook de kinderen,

- waar ze op moeten letten,
- hoe ze de landmijnen of andere explosieven kunnen herkennen,
- en wat de gevolgen zijn als je er op gaat staan of ze opraapt.

Die voorlichting gebeurt op heel verschillende manieren. Op de foto hieronder wordt een poppenkastvoorstelling gegeven. Je kunt wel raden wat de poppen het publiek vertellen.

Rechts zie je een affiche uit Afghanistan met plaatjes die ook duidelijk genoeg zijn.

Wat doen de VN?

Het probleem van landmijnen is belangrijk voor de Verenigde Naties. De VN doen er van alles aan om de achtergebleven landmijnen op te ruimen. En ze doen van alles om te voorkomen dat er nieuwe bijkomen. Denk aan campagnes tegen landmijnen of aan de Internationale Dag van Aandacht voor Landmijnen op 4 april. Denk ook aan verdragen die door de leden van de VN worden ondertekend. Zo is er in 1997 een verdrag tegen het gebruik van landmijnen gesloten. Dat verdrag verbiedt het produceren, vervoeren en verhandelen van anti-persoonsmijnen. Het verplicht de landen om hun voorraden mijnen en hun mijnenvelden op te ruimen. Elk jaar vraagt de VN een rapport over de vorderingen. Enkele landmijnen-producerende landen hebben inmiddels hun productie en verkoop gestaakt, maar grote producerende landen als China en Rusland doen niet mee.

Ook Nederland heeft het verdrag ondertekend. Dat betekent dat wij alle mijnen in de grond moeten opruimen. Ons leger mag ook geen mijnen gebruiken die bedoeld zijn tegen mensen, maar nog wel mijnen bedoeld tegen tanks. Het is een begin . . .

Hieronder zie je een Chinese mijnenruimer aan het werk.

Handleiding

De Millenniumdoelen maken geen melding van de problematiek van landmijnen. Toch is het mijnnenprobleem op allerlei manieren te verbinden met de strekking van verschillende millenniumdoelen. Om de leerlingen over de mdg's, de landmijnen en de mogelijke relaties ertussen te laten nadenken schrijven de leerlingen een negende millenniumdoel.

Dat negende doel gaat de gesignaleerde lacunes opvullen.

De leerlingen werken aan deze opdracht het best samen in kleine groepjes van twee. Het is de bedoeling dat ze het negende doel kort en kernachtig formuleren maar er ook een korte uitwerking bij schrijven. Daarin komt te staan wie het probleem moet aanpakken, wie het moet gaan betalen, op welke termijn alles geregeld moet zijn, enz. Tenslotte ontwerpen ze een krachtig pictogram voor het negende doel, dat past bij de andere 8 pictogrammen.

Zie voorbeeld links.

Debat

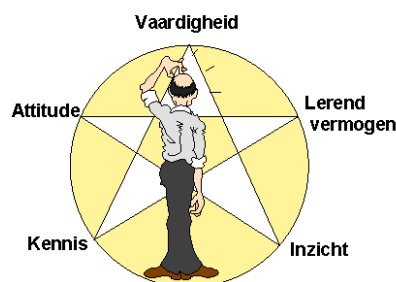
Wilt u meer aandacht aan het onderwerp besteden, dan is een debat in de klas misschien een optie. Verdeel de klas in drie groepen:

- één groep is voor afschaffing van landmijnen en clusterbommen
- één groep is tegen een dergelijk verbod en
- de derde groep vormt de jury en bepaalt wie de beste argumenten heeft.

U bent zelf de voorzitter van de jury. De leerlingen kunnen in de bronnen informatie vinden om hun stelling te onderbouwen.

Leerdoelen

- De leerling is bekend met de millenniumdoelen.
- De leerling weet hoeveel het kost om landmijnen te vinden en onschadelijk te maken.
- De leerling kan een verbintenis tussen millenniumdoelen en landmijnen leggen.
- De leerling wordt uitgenodigd om na te denken over een negende millenniumdoel over landmijnen (in tekst en symbool).
- De leerling weet welke rol de VN speelt bij het bestrijden van landmijnen.

Beoordeling?

Het werk wordt beoordeeld op de volgende punten:

- De leerling laat zien dat hij/zij verschillende millenniumdoelen kan verbinden met de problematiek van landmijnen.
- De leerlingen hebben goed met elkaar samengewerkt.
- De tekst van het negende millenniumdoel over landmijnen is kort en krachtig.
- Het symbool voor het negende millenniumdoel is helder en duidelijk.

